

บทที่ 1

วิวัฒนาการบัญชี

ความหมายของการบัญชี

ศาสตราจารย์ W.A. Paton แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ให้คำจำกัดความ “การบัญชี” (Accounting) ว่า การบัญชี คือ “การช่วยอำนวยความสะดวกการบริหารงานเศรษฐกิจของธุรกิจดำเนินไปได้อย่างราบรื่น” นักบัญชีจึงมีหน้าที่บันทึกรายการ ซึ่งเกิดขึ้นกับหน่วยธุรกิจเฉพาะที่สามารถตีค่าเป็นตัวเลขได้รวมทั้งเรียบเรียง จัดแยกประเภท วิเคราะห์และรายงานผลสรุปของรายการที่เกิดขึ้น

คำจำกัดความของคำว่า การบัญชี ยังมีผู้รู้อีกมากมายได้ให้คำจำกัดไว้ “AICPA” (The American Institute of Certified Public Accountants) ซึ่งเป็นสมาคมนักบัญชีในสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า “การบัญชีเป็นศิลปะของการเก็บรวบรวมจัดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเงินไว้ในรูปของเงินตรา จัดหมวดหมู่ของรายการเหล่านั้น สรุปผลพร้อมทั้งตีความหมายของรายงานที่ได้จัดทำไว้”

จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่าการบัญชีจะต้องประกอบด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้

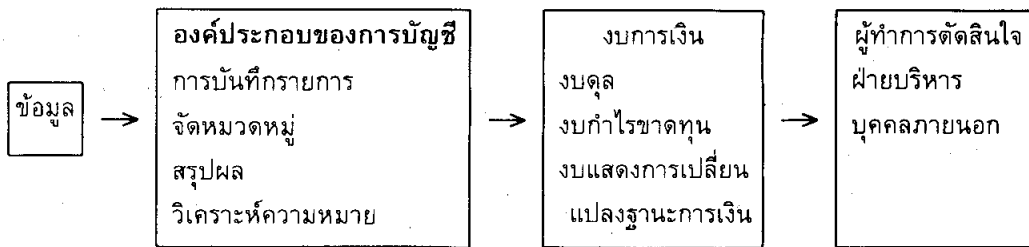
1. การบันทึกรายการที่เกิดขึ้นประจำวัน (Recording Daily Transactions) ในการดำเนินธุรกิจนั้นจะต้องมีรายการต่างๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การบัญชีจะเริ่มต้นเมื่อกิจการมีรายการทางธุรกิจเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนเงิน และต้องเป็นรายงานที่เกิดขึ้นแล้ว หรือมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าจะเกิดขึ้นแน่นอน เหตุการณ์บางอย่างซึ่งเป็นเพียงการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น ไม่ถือว่าเป็นรายการที่สมบูรณ์พอที่จะนำมาบันทึกได้ ตัวอย่างรายการที่ถือเป็นรายการบัญชี เช่น รายการเกี่ยวกับการซื้อขาย การรับจ่ายเงิน การให้หรือรับบริการต่างๆ ที่ตีความค่าได้เป็นจำนวนเงิน ฯลฯ รายการเหล่านี้จะนำไปบันทึกไว้ในสมุดบัญชีซึ่งเรียกว่าสมุดรายวันขั้นต้น (Journatasin thongsean)

2. การจัดหมวดหมู่ของรายการ (Classifying Recorded Data) เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้บันทึกรายการลงในสมุดรายวันขั้นต้น แล้วจะต้องจัดรายการบันทึกไว้ให้เป็นหมวดหมู่หรือแยกประเภทรายการชนิดเดียวกันให้รวมอยู่ในที่เดียวกันซึ่งทำได้โดยการผ่านรายการต่างๆ จากสมุดรายวันขั้นต้นไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง (Ledgers) ตามหมวดหมู่นั้นๆ

3. การสรุปผลของข้อมูล (Summarizing Recorded and Classified Data) รายการที่จัดบันทึกไว้ในสมุดรายวันขั้นต้นและผ่านไปบัญชีแยกประเภทแล้วเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งก็จะมีการสรุปผลของรายการเหล่านั้นแล้วตีความหมายเพื่อให้เห็นว่ามีผลต่อธุรกิจอย่างไร ระยะเวลาหนึ่งโดยปกติมักจะเป็น 1 ปีและการสรุปผลมักจะแสดงให้เห็นในรูปของงบการเงิน (Financial Statement) ซึ่งได้แก่ งบกำไรขาดทุน (Income Statement) และงบดุล (Balance Sheet) งบกำไรขาดทุนเป็นงบแสดงผลการดำเนินงานของงวดหนึ่งๆ ส่วนงบดุลเป็นงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Interpreting the Summarized Facts) เป็นการนำข้อมูลที่ให้เป็นรายงานสรุปผลไว้แล้วมาวิเคราะห์ตีความ โดยการเปรียบเทียบรายการที่เกิดขึ้นกับผลที่ได้ในรอบปีที่ผ่านมา หรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานกิจการอื่นที่ดำเนินธุรกิจคล้ายกันในรอบระยะเวลาเดียวกัน เพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจผลการดำเนินงานของกิจการและนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต

กล่าวโดยสรุป องค์กรประกอบของการบัญชี (Functions of Accounting) ประกอบด้วย

ประโยชน์ของการบัญชี

การบัญชีมีประโยชน์ต่อการให้คำตอบในลักษณะต่างๆ กับบุคคลหลายๆฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหาร อาจต้องการทราบว่ากิจการมีสินทรัพย์และหนี้สินอยู่เท่าใด อยู่ในรูปของสินทรัพย์อะไรบ้าง หนี้สินอะไรบ้าง มีกำไรขาดทุนเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เจ้าหนี้ต้องการทราบถึง สภาพคล่อง และความสามารถในการทำกำไรว่าเป็นเช่นไร นักลงทุนต้องการทราบว่าควรจะลงทุนในกิจการ A หรือ B ผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นเช่นไร

คำถามของบุคคลหลายฝ่ายนี้สามารถตอบได้โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ข้อแตกต่างระหว่างการบัญชีและการทำบัญชี

มีคนเป็นจำนวนมากสับสนระหว่างคำว่า การบัญชี (Accounting) และการทำบัญชี (Bookkeeping) หลายคนเข้าใจว่าทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน แต่ที่จริงแล้วการทำบัญชี

เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการบัญชี การทำบัญชี หมายถึง การทำบันทึกทางการบัญชีเท่านั้น นั่นคือ จดบันทึก และรวบรวมข้อมูล ประจำวัน เพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินต่างๆ ต่อไปได้ บุคคลผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว เรียกว่า ผู้ทำบัญชี (Bookkeeper) และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบัญชีเรียกว่า นักบัญชี (Accountant)

ประเภทของกิจการธุรกิจ

การบัญชีที่จะศึกษาตามตำราเล่มนี้ สามารถที่จะนำไปใช้ได้กับหน่วยงานหลายๆ ประเภทในระบบเศรษฐกิจ แต่จะเน้นที่หน่วยงานธุรกิจ (Business Firms) ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญอย่างมากในระบบเศรษฐกิจ หน่วยงานธุรกิจ คือ หน่วยงานซึ่งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการผลิตสินค้าและบริการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแสวงหากำไร

การแบ่งประเภทของกิจการธุรกิจ สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. แบ่งตามลักษณะการดำเนินงานหรือกิจกรรม แบ่งได้ 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1.1 กิจการเกี่ยวกับการให้บริการ (service firm) ในธุรกิจประเภทนี้ผลผลิตที่เกิดขึ้นคือการให้บริการ เช่น ร้านซักรีด สถานรักษาพยาบาล โรงภาพยนตร์ โรงแรม ธนาคาร เป็นต้น

1.2 กิจการประเภทพาณิชย์กรรม (Merchandising Firms) เป็นกิจการที่ไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้าเอง แต่จะซื้อสินค้ามาเพื่อที่จะสามารถขายไปได้ทันที เช่น ห้างสรรพสินค้าซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายนาฬิกา เป็นต้น

1.3 กิจการผลิต (Manufacturing firms) เป็นการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยเปลี่ยนสภาพของวัตถุดิบและชิ้นส่วนต่างๆ ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น บริษัทผลิตผลไม้ กระจก บริษัทกลั่นน้ำมัน และบริษัทผลิตรถยนต์ เป็นต้น

2. แบ่งตามรูปแบบของการประกอบการตามกฎหมาย ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

2.1 กิจการเจ้าของคนเดียว (Individual Proprietorship) เป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้เงินทุนไม่มากนักเจ้าของกิจการเป็นผู้บริหารงานเอง เช่น ร้านค้าย่อย ลักษณะเฉพาะของธุรกิจประเภทนี้ก็คือ เจ้าของกิจการต้องรับผิดชอบในหนี้สินของธุรกิจ โดยไม่จำกัดจำนวน เมื่อธุรกิจต้องการเงินทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการก็อาจทำได้ลำบากถือเป็นข้อเสียของธุรกิจประเภทนี้

2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Partnership) เป็นธุรกิจซึ่งบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมกันเป็นเจ้าของโดยมีสัญญาเข้าเป็นหุ้นส่วน กำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการบริหารงานและแบ่งปันผลกำไรร่วมกัน ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บริหารงาน ห้างหุ้น

ส่วนสามารถแยกได้เป็นหุ้นส่วนสามัญและหุ้นส่วนจำกัด หุ้นส่วนสามัญ คือ หุ้นซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบในหนี้สินของหุ้นส่วนโดยไม่จำกัด หุ้นส่วนสามัญจะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ หุ้นส่วนจำกัดคือหุ้นส่วนประเภท ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คนต้องรับผิดชอบในหนี้สินของหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน หุ้นส่วนจำกัดต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในการเสียภาษีเงินได้ หุ้นส่วนที่เป็นนิติบุคคลเสียภาษีเงินได้เช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ส่วนหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียนเสียภาษีเงินได้เหมือนกับบุคคลธรรมดา

2.3 บริษัทจำกัด (Limited company) เป็นกิจการที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งเงินทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าหุ้นละเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ คุณสมบัติของผู้ถือหุ้นไม่มีความสำคัญต่อกัน เมื่อผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดตาย หุ้นที่ถืออยู่ก็สามารถจำหน่ายให้ผู้ลงทุนอื่นไปได้โดยไม่ต้องเลิกบริษัท

การดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายสามารถทำในนามของบริษัทเพราะถือเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากเจ้าของ ผู้เป็นเจ้าของเรียกว่า ผู้ถือหุ้น ไม่มีสิทธิโดยตรงในการดำเนินงานของบริษัท แต่มีสิทธิออกเสียงเลือกคณะกรรมการบริการงาน และมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในผลกำไรของบริษัทในรูปของเงินปันผล (Dividends) การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเพิ่มทุนสามารถทำได้ง่าย ลักษณะของกิจการประเภทนี้จึงเป็นกิจการขนาดใหญ่

บริษัทจำกัด มี 2 ประเภทคือบริษัทเอกชนจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด

- บริษัทเอกชนจำกัด หมายถึง บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 1095 “อันว่าบริษัทจำกัดนั้น คือ บริษัทประเภทซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่ากันๆโดยมีผู้ถือหุ้นไม่ถึงหนึ่งร้อยคนรวมทั้งนิติบุคคล(ถ้ามี)ผู้ถือหุ้นดังกล่าวต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ

บริษัทมหาชนจำกัด หมายถึง บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 15 “บริษัทมหาชนจำกัด คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ และบริษัทดังกล่าวได้ระบุมูลค่าของบริษัทขึ้นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ

ข้อสมมุติฐานทางการบัญชี

ในการประกอบธุรกิจอาจจะแบ่งประเภทของธุรกิจได้หลายประเภทไม่ว่าจะแบ่งตามลักษณะใด ธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันก็มิได้หมายความว่าปัจจัยต่างๆ จะเหมือนกันตัวเลขทางการเงินทั้งหลายที่นำมาประกอบกันเป็นงบการเงิน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของกิจการนั้นๆ เพื่อให้การจัดทำงบการเงินของนักบัญชีสามารถปฏิบัติได้ในแนวทางเดียวกัน

และผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีได้รับข้อมูลที่ต้องครบถ้วนตามความเหมาะสม ข้อสรุปในข้อมูลต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีข้อสมมุติฐานทางการบัญชี คือ สิ่งที่นักบัญชีทั้งหลายต้องทำความเข้าใจเพื่อที่จะได้นำมาใช้ปฏิบัติงานของตน มีดังนี้

1. **การใช้หน่วยเงินตราเป็นเครื่องวัด (Monetary Unit Assumption)** การบัญชีใช้หน่วยเงินตราเป็นหน่วยวัดราคา เพื่อที่จะรายงานข้อมูลทางการบัญชี ข้อมูลใดที่ไม่สามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตราจะไม่นำมาใช้เป็นข้อมูลทางบัญชี ทั้งนี้เพราะการแสดงผลข้อมูลทางการบัญชีในลักษณะที่เป็นตัวเลขจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจมากกว่าการแสดงผลข้อมูลในลักษณะของการบรรยาย การใช้หน่วยเงินตราเป็นเครื่องวัดหมายความว่าหน่วยเงินตรามีค่าคงที่ในเชิงข้อมูลทางการบัญชี เช่น ซื้อที่ดิน 50,000 บาท เมื่อ 5 ปีที่แล้ว ในปัจจุบันก็จะแสดงผลข้อมูลทางการบัญชีเป็นจำนวน 50,000 บาท

2. **ความเป็นหน่วยงาน (Business Entity Assumption)** ข้อมูลทางบัญชีจะประมวลผลและรายงานเพื่อกิจการหนึ่งกิจการใดโดยเฉพาะแยกต่างหากจากเจ้าของกิจการ กล่าวคือ ถือว่ากิจการเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งสามารถจะมีสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของเป็นของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลการดำเนินงานของกิจการสามารถทราบได้ว่าประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร

3. **การใช้หลักฐานอันเที่ยงธรรม (Objective Evidence Assumption)** การบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการจัดทำงบการเงินต้องกำหนดมูลค่าโดยเที่ยงธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ที่ใช้งบการเงินนั้นๆ ว่าข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินถูกต้องเชื่อถือได้หลักฐานอันเที่ยงธรรม ได้แก่ ผลการตรวจนับเงินสดในมือ เช็คที่จ่ายเงินแล้ว เป็นต้น

4. **หลักรอบเวลา (Periodicity Assumption)** กิจการทุกแห่งมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดไปแต่ผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจการนั้นๆ เช่น เจ้าของ เจ้าหนี้ นักลงทุน ต้องการที่จะทราบข้อมูลทางบัญชีเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจทำให้ต้องจัดทำงบการเงินสำหรับแต่ละรอบระยะเวลาขึ้นโดยปกติรอบระยะเวลาจะเป็นหนึ่งปี เพื่อวัดผลการดำเนินงานและแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินสำหรับรอบเวลานั้น อีกทั้งแสดงฐานะการเงินเมื่อสิ้นรอบเวลานั้นด้วย

5. **การดำรงอยู่ของกิจการ (Going-concern Assumption)** กิจการที่ตั้งขึ้นมา ย่อมมีวัตถุประสงค์ที่จะดำรงอยู่โดยไม่มีกำหนด ข้อสมมุติฐานนี้ถือว่าทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ เช่น เครื่องจักรอุปกรณ์จะถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของกิจการในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดไปจึงยึดถือการบันทึกสินทรัพย์ตามหลักราคาทุน เช่น การซื้อสินทรัพย์ที่เป็นเครื่องจักรอุปกรณ์ ก็จะไม่บันทึกราคาต้นทุนของเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ซื้อมาแต่ถ้าจะเลิกกิจการในเวลาอันใกล้การบันทึก

ราคาก็จะใช้ราคาสุทธิที่จะขายได้

6. **หลักการราคาทุน (Cost Assumption)** การบัญชีถือเอาราคาทุนเป็นหลักในการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน เช่น ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 50,000 บาท ทั้งผู้ซื้อผู้ขายจะถือราคา 50,000 บาท เป็นราคาที่จะนำไปบันทึกบัญชี แม้ว่าเมื่อเวลาผ่านไปราคาตลาดของเครื่องใช้สำนักงานเปลี่ยนไปจากเดิม แต่ข้อมูลทางบัญชียังคงยึดถือราคาทุนอยู่ เพราะการใช้ราคาทุนให้ความแน่นอนในการวัดฐานะการเงินและผลการดำเนินงานมากกว่าการใช้ราคาตลาดหรือราคาอื่นทำให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อถือในข้อมูลและไม่เกิดการเข้าใจผิด

7. **หลักการเกิดขึ้นของรายได้ (Revenue Realization Assumption)** การบันทึกรายได้ของกิจการในรอบเวลาใดเวลาหนึ่งจะบันทึกต่อเมื่อรายได้นั้นได้เกิดขึ้น ถ้าเป็นการขายสินค้าจะบันทึกเมื่อมีการส่งมอบสินค้าที่ขายถ้าเป็นธุรกิจบริการจะบันทึกเมื่อได้เสนอบริการให้แก่ลูกค้าแล้ว

8. **หลักการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ (Matching Assumption)** การบันทึกบัญชีได้ยึดหลักการเกิดขึ้นของรายได้ในงวดบัญชีใดก็ให้บันทึกในงวดบัญชีนั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เนื่องจากการหารายได้นั้นเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่ก่อให้เกิดรายได้ด้วย ค่าใช้จ่ายบางประเภทมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ที่เกิดขึ้น เช่น ซื้อสินค้ามา 80 บาท ขายไปในราคา 100 บาท แต่ค่าใช้จ่ายบางประเภทจะถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบเวลาที่เกิดขึ้นของค่าใช้จ่ายนั้น

9. **หลักเงินค้าง (Accrual Assumption)** การบันทึกข้อมูลทางบัญชีจะกระทำในรอบระยะเวลาที่เกิดของข้อมูลนั้นขึ้น โดยไม่สนใจว่าการกระทำนั้นจะมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือไม่ เช่น ขายสินค้าให้ นาย ก 10,000 บาท ในวันที่ 5 พ.ค. 2535 จะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ในเดือน พ.ค. 2535 10,000 บาท โดยไม่สนใจว่าจะได้รับเงินสดจาก นาย ก หรือยัง

10. **หลักความระมัดระวัง (Conservatism Assumption)** การบันทึกข้อมูลทางบัญชีสามารถที่จะปฏิบัติได้มากกว่าหนึ่งวิธี ถ้าแต่ละวิธีให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันนักบัญชีควรเลือกวิธีที่จะแสดงผลลัพธ์ในทางต่ำมากกว่าวิธีที่แสดงทางสูง เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการแสดงสินทรัพย์และกำไรที่มากกว่าความเป็นจริง

11. **หลักความสม่ำเสมอ (Consistency Assumption)** การบันทึกข้อมูลทางการบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการแห่งหนึ่งแห่งใดสามารถที่จะเลือกวิธีการบัญชีที่มีอยู่หลายๆ วิธีมาปฏิบัติได้ เช่น วิธีการตีราคาสินค้าราคาทุน หรือ ตามราคาตลาด แต่ถ้าได้เลือกวิธีการใดแล้วก็ควรจะใช้วิธีการนั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบงบการเงินที่ต่างปีกันของกิจการเดียวกัน มิให้เกิดการเข้าใจผิด งบการเงินที่แตกต่างกันในแต่ละปีจะต้อง

เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการบริหาร อย่างไรก็ตามการเลือกใช้วิธีการบัญชีมิได้หมายความว่าเมื่อเลือกแล้วไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ ในกรณีจำเป็นกิจการอาจจะเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีได้โดยเปิดเผยให้ทราบและบอกถึงผลกระทบที่มีต่องบการเงิน

12. การเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ (Disclosure Assumption) การจัดงบการเงินยึดหลักการที่จะเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินอย่างเพียงพอ เพื่อให้บุคคลภายนอกทราบความเป็นไปของการดำเนินงานที่แท้จริงซึ่งหมายถึงการแสดงรายการค่าศัพท์ที่ใช้ หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น

13. หลักการมีนัยสำคัญ (Materiality) การบันทึกข้อมูลทางการบัญชี มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องมากมาย นักบัญชีจะเลือกเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจ เพื่อมิให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด เหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ หมายถึง เหตุการณ์ซึ่งหากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับทราบแล้ว อาจทำให้การตัดสินใจผิดไปจากกรณีที่ได้รับทราบ